

OM

KUNDTIDNING FRÅN SEOM
#3 2018

Reining pågår

SÅ SKA VATTENKVALITETEN
I EDSVIKEN FÖRBÄTTRAS

Välbesökt kväll
om hållbarhet

Förening satsar
stort på solceller

Elcykeln en
rullande succé

seom
SOLLENTUNA ENERGI & MILJÖ

Att det bara blir mer och mer solceller i Sverige.

Att det saknas en bred enighet om vad som måste göras för att kunna möta klimathotet.

Hög tid att vända utvecklingen

Sommarens extrema temperaturer har väl inte undgått någon. Även om många uppskattar sol, värme och bad under semestern är torkan, hettan och skogsbränderna en påminnelse om att vi har ont om tid för att vända utvecklingen för klimatet.

Om vi inte minskar koldioxidutsläppen och arbetar ännu mer målmedvetet med klimatsmarta lösningar riskerar vi att nå en global uppvärmning på fyra grader redan under det här århundradet, vilket skulle få katastrofala följder för mänskligheten. Och om vi inte lyckas vända utvecklingen kommer den istället att accelerera.

De ökade utsläppen av växthusgaser värmer i allt snabbare takt upp jordens atmosfär och får isarna att smälta. När isarna smälter på Grönland och Antarktis stiger havsnivån mer och snabbare än man tidigare räknat med.

Globalt görs åtgärder för att hejda utvecklingen. De största framstegen görs av Kina som nu är överlägset störst i världen vad gäller solenergi kapacitet. I Kalifornien följer man nu Sveriges exempel och lagstiftar om nollutsläpp senast år 2045. Och från och med 2020 kräver delstaten solpaneler på nästan alla nybyggda bostäder.

Det finns också mycket var och en kan göra för att påverka klimatet i positiv riktning. Alla sollentunabor som sorterar sitt avfall är klimatsmarta. Många skaffar elcyklar eller elbil, och börjar fundera över sina resvanor. För över 70 procent av svenskarna är hållbarhet

avgörande för deras köpbeslut. Mer om detta kan du läsa inne i tidningen.

Vi på SEOM märker att efterfrågan på våra solceller växer lavinartat. Viktiga orsaker är att bygglovet för solceller togs bort den 1 augusti och att EU har tagit bort importtullarna på kinesiska solceller. Vi ser även stor efterfrågan på våra laddboxar och vi har sålt nära hälften av solrätterna i vår egen solcellspark.

SEOM driver ett annat stort miljöprojekt i centrala Sollentuna. Vi investerar cirka 30 miljoner kronor i centrumtunneln för dagvatten och spillvatten. Vi bygger ett sandfång under Malmparken, som kommer att rena vattnet innan det släpps vidare i tunneln. Där dagvattnet slutligen når Edsviken vill vi anlägga en skärbassäng som tar hand om ytterligare oönskade partiklar.

Sammantaget gör det stor skillnad i kvalitén på dagvattnet som släpps ut i Edsviken. Också tunnelprojektet kan du läsa mer om i tidningen.

Ett annat stort investeringsprojekt är Sollentunavallen där vi uppgraderar vår kylstation för att kunna leverera hållbar värme och kyla till Sollentuna. Mer om detta längre fram!

MONIKA SÖDERLUND ANDREASSON, VD, SOLLENTUNA ENERGI & MILJÖ

OM #3 2018

3 SEOMS SOLCELLSPARK genererar lönsam el och lockar ett ökat antal andelsägare. De kan följa produktionen av solel timme för timme på SEOMS hemsida.

10 DEN EXTREMA SOMMAREN påverkade alla, även SEOMs affärsområden i varierande grad. Tack vare stundtals snabba insatser kunde verksamheterna fortsätta leverera som planerat.

13 HÅLLBARHETSFRÅGOR får en allt större betydelse för svenskarnas köpbeslut. Det visar studien Sustainable Brand Index 2018 där över 16 000 svenskar intervjuats.

FÖLJ OSS HÄR:
WWW.SEOM.SE

seom SOLLENTUNA ENERGI & MILJÖ

OM SEOM ges ut av Sollentuna Energi & Miljö, ett bolag ägt av Sollentuna kommun **Adress:** Sollentuna Energi & Miljö AB, Box 972, 191 29 Sollentuna
Tel växel: 08-623 88 00 **E-post:** info@seom.se
Ansvarig utgivare: Sanna Rehn
Redaktör: Helen Larsson, helen.larsson@seom.se
Upplaga: 33 000 ex **Produktion:** Studio Desktop AB, www.desktop.se **Projektledare:** Jouko Dahl
Omslagsfoto: Johanna Henriks-son. 25 meter under jorden pågår reningen av den 1,5 kilometer långa centrumtunneln.

Tryck: Åtta.45 Tryckeri AB

Strålande tider för solel

Närmare hälften av andelarna i solcellsparken på Knista Gård är sålda.

Den extremt solrika sommaren och högre elpriser har gjort en **lönsam investering ännu mer lönsam.**

SOLCELLER SOM ENERGIKÄLLA rider på en massiv framgångsvåg. SEOMs erbjudanden Sol för alla och solrätterna i solcellsparken möter ett stigande intresse hos kunderna.

Solcellsparkens andelsägare har sedan 1 maj fått stadiga leveranser av solel vars värde dras av som rabatt på elhandelsfakturorna.

Fram till den 30 september hade solcellsparken producerat 67 MWh – alltså 67 000 kilowattimmar.

Projektledare Anders Rubenhag på SEOM är mer än nöjd.

– Sommarens produktion har varit väldigt hög med tanke på det gynnsamma vädret.

SETT TILL SOMMARENS elpriser är återbetalningstiden för investeringar i solceller cirka två-tre år kortare än de man räknat med under senare år.

Detta med anledning av historiskt låga nivåer i vattenkraftens

magasin och därmed kraftigt högre elpriser på rörliga abonnemang.

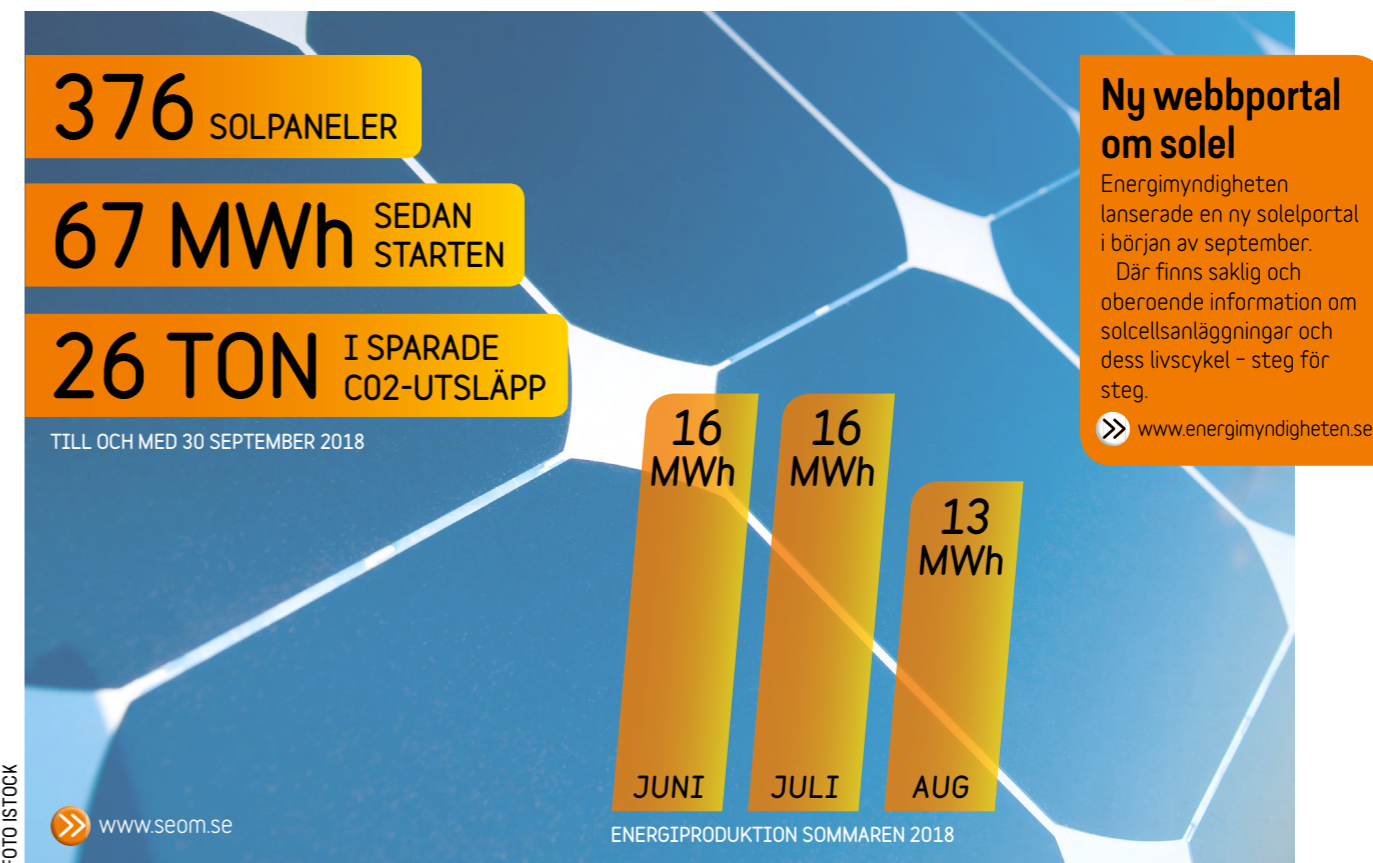
Hur prisnivån blir framöver är svårt att sia om, men med en mindre del planerad elproduktion (*läs kärnkraft*) och sämre tillrinning till vattenmagasinen blir landets energiproduktion allt mer väderberoende.

Mycket talar för att den beräknade produktionen för SEOMs solcellspark på 100 MWh (100 000 kWh) per år kommer att överskridas. Den sammanlagda produktionen under enbart sommarmånaderna juni-augusti uppgick till 45 MWh.

Många kunder följer också produktionen av solel på SEOMs hemsida. Där kan man se hur många kilowattimmar som produceras timme för timme, per vecka och per månad.

– Det är ett stort intresse för solcellerna nu, avslutar Anders Rubenhag. ■

JOUKO DAHL

Grus och slam från centrumtunneln *upp till ytan*

SEOM håller som bäst på att rensa, rengöra och förbättra den väldiga centrumtunneln för dag- och spillvatten. Hittills har **nästan 2 000 ton slam tagits upp ur tunneln.**

Tunneln som löper under centrala Sollentuna är en viktig del av reningen av vattnet som släpps ut i Edsviken.

TEXT CARINA JÄRVENHAG FOTO JOHANNA HENRIKSSON

SEOM:s styrelseordförande Benkt Kullgård lyfter fram tunnelprojektet som ett stort miljöprojekt i Sollentuna. Här besöker han arbetsplatsen personligen.

ALLEDELES INTILL busshållplatserna på Turebergsleden i centrala Sollentuna ligger arbetsplatsen för tunnelarbetet. Här har SEOM arbetat sedan i januari med att rensa den 1,5 kilometer långa dagvattentunneln från sediment och slam.

För att komma ner till tunneln hissas man ner 25 meter i en korg. På samma sätt måste varje skopa med slam mödosamt hissas upp nerifrån tunneln.

– I genomsnitt tar vi upp cirka åtta ton varje dag, berättar arbetsledaren Björn Nordahl. Men det är ett arbete som är väldigt väderberoende. När det regnar kan vi inte gå ner alls eftersom tunneln fylls med vatten. När det är lågtryck blir luften sämre och vi är nere lite kortare stunder.

EN SKOPA MED SLAM är just på väg upp från tunneln. Eddi, som sköter liften, säger att det tar exakt sex minuter för varje last att se dagens ljus. Slammet är brunsvart och luktar lite unket. Med hjälp av en traktor töms det med ett skvättande ut i en container. Alla containrar körs sedan till Högbytorp ÅVC, där man tar prover på innehållet, innan det slutligen läggs på deponi.

– Tack vare den varma sommaren har vi kunnat jobba på i en hög takt och vi räknar med att vara klara till den sista oktober, säger Björn Nordahl.

På plats är också VA-konsulten Anders Svensson. Han berättar att centrumtunneln sträcker sig från Malmvägen via Oppe-

gårdsstråket och Sollentuna centrum till Edbergsparken. Den togs i drift i början av 1970-talet och leder dagvatten till Edsviken och spillvatten till reningsverket i Käppala. Tanken från början var att förorenat grus och slam skulle fastna i tunneln och inte ledas ut i Edsviken.

– Nu förbättrar SEOM den tekniska lösningen och det kommer att bidra till renare vatten i Edsviken, säger Anders Svensson.

Bland annat förnyas lösningen för den dagvattenledning som går genom Malmparken. Ledningen kommer att mynna ut i ett sandfång, som fångar upp förorenat grus och slam innan dagvattnet fortsätter in i tunneln och vidare ut i Edsviken.

Det innebär att det blir enklare och säkrare att sköta anläggningen eftersom sandfånget kan inspekteras och tömmas från markplan, enligt Åsa Snith, affärsområdeschef för vatten och avfall på SEOM.

SEOM VILL OCKSÅ BYGGA en skärmbassäng/vägg som tar bort ytterligare föroreningar ur dagvattnet innan det förs ut i Edsviken. Tillstånd för bygget har skickats in till Mark- och miljödomstolen.

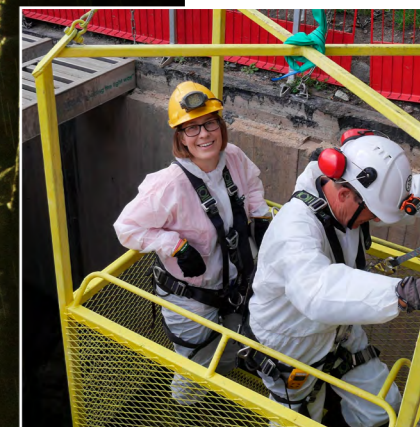
SEOM hoppas på besked före årsskiftet så att skärmbassängens byggande kan börja nästa år.

– För att förbättra vattenkvaliteten i Edsviken är det viktigt att göra dessa satsningar. Det är ett otroligt spännande projekt, säger Åsa Snith. ■

"Det är ett otroligt spännande projekt"

ÅSA SNITH, AFFÄRSOMRÅDESCHEF
FÖR VATTEN OCH AVFALL

Åsa Snith ser fram emot bättre vattenkvalitet i Edsviken.

Med hjälp av traktorer töms tunneln skopa för skopa från allt det slam som har samlats under åren.

Dagvattentunneln i siffror

- Ligger på 25 meters djup.
- Är 2,7 meter hög och 2,5 meter bred.
- Är totalt 1,5 kilometer lång och mynnar ut i Edsviken.
- Cirka 2 000 ton sediment har tagits upp ur tunneln.

Åhörarna lyssnade engagerat till föreläsningar om bland annat solceller och laddboxar. Alla fick med sig en miljövänlig tygpåse hem, bland annat med miljötrattar.

Hållbarhet lockade nyfiken publik

SEOMs första temakväll för säsongen lockade omkring 60 personer som kom för att lära sig mer om sol, vatten och laddboxar.

– Det här är en av våra aktiviteter för att **hjälpa sollentunaborna att leva mer hållbart**, säger Christina Sjöberg, kundvårdare.

TEXT CARINA JÄRVENHAG FOTO JOHANNA HENRIKSSON

DET VAR SÅ GOTT SOM FULLSAT i möteslokalen Ladan på Knista gård i Sollentuna. Kvällens program innehöll också något för alla. Medan Käppalaförbundet berättade om sitt arbete med att långsiktigt minska miljögifterna i samhället presenterade SEOMs samarbetspartner sina lösningar för laddboxar och solceller.

– Temakvällarna är ett sätt för oss att visa upp våra samarbetspartner och berätta om våra hållbara tjänster, men vi vill även bidra med nyttig samhällsinformation. Vår ambition är att ha ungefär fyra sådana här temakvällar om året, säger Christina Sjöberg.

Intresset var stort när Sara Villner berättade om hur man inom Käppalaförbundet arbetar med avloppsrening och uppströmsarbete. Det väckte en viss bestörtning bland åhörarna när man fick veta att det varje vecka fastnar ungefär 17 ton skräp i rensallren på Käppalaverket. Det är nästan 900 ton skräp varje år!

– Toaletten är bara till för kiss, bajs och toapapper, men tyvärr hittar vi allt från rakhyvlar till mobiltelefoner i våra rensallrar, säger Sara Villner.

Käppalaförbundet renar avloppsvatten från mer än en halv miljon människor i elva medlemskommuner norr och

öster om Stockholm. Reningen sker i Käppalaverket som ligger på Lidingö. Det vanligaste skräpet är bomullstussar, tops, tamponger och snus.

– En del tror att sådant som näsdukar och hushållspapper löses upp, men det är bara toapapper som är gjort för att lösas upp snabbt, säger Sara Villner.

Åhörarna fick också lära sig vilka problem som kan orsakas av så kallade fettproppar, det vill säga fett som kommer ut i avloppen när vi spolrar rent stekpannan under kranen. Påpassligt nog delade medarbetare från SEOM ut miljötrattar till alla. Dessa gör det enklare att samla upp fett, till exempel i en plastflaska.

SEDAN GJORDE JONAS MARTINSSON från Svea Solar en dragning om solpaneler. Det kom många frågor från publiken, både om livslängd, underhåll och kilowattimmar.

– Solpanelerna håller i minst 30 år och kräver knappt något underhåll. Om det kommer väldigt mycket snö måste du kanske skotta lite, säger Jonas Martinsson, med tillägget att hugade köpare inte skulle glömma bort att fylla i en intresseanmälan, vilket också går att göra på seom.se

Thomas Hagman från Newel berättade om företags

laddboxar som går att köpa genom SEOM. Han framhöll att en av fördelarna är en elsäker installation.

– Fördelen är att laddboxen ställer in sig efter hur mycket kraft som är tillgänglig. Du kan också ställa in boxen så att bilen inte börjar laddas förrän efter kl 19.00, då är ju effektavgiften noll här i Sollentuna, säger han.

Sedan var det dags för soppa och mingel. Vid ett av de runda borden sitter Björn Leidner, Lasse Erki och Towe Ireblad, som är första vice ordförande i styrelsen för SEOM.

– Vi från styrelsen tycker det är viktigt att vara en del av verksamheten. Jag har framför allt slagits av vilken kunnig och intresserad publik vi har här ikväll, säger hon.

LARS ERKKI SÄGER ATT han kom hit för att lära sig mer om SEOM och hållbara tjänster. Han beskriver kvällen som mycket givande.

– Jag visste nästan ingenting om SEOM innan, trots att jag bor här i Sollentuna. Det var fascinerande att få veta hur mycket som pågår här i huset, säger han.

Hans bordsgranne Björn Leidner har blivit intresserad av att köpa solrätter. Det finns nämligen möjlighet att köpa in sig på solpanelerna som täcker SEOMs tak, till exempel för den som bor i lägenhet och inte kan satsa på egna solpaneler.

– Jag är också intresserad av elbil, så jag har fått många matnyttiga fakta under kvällen, säger han. ■

"Vår ambition är att ha fyra temakvällar om året"

CHRISTINA SJÖBERG, KUNDVÅRDARE

Hur hållbart lever du?

OM frågade några sollentunabor i publiken hur hållbart de lever till vardags?

Susanne Åberg:

– Jag åker alltid kollektivt till jobbet. Jag är även ganska duktig på att sopsortera. Jag sorterar ut allt plast, glas och metall och nu har jag även börjat använda SEOMs miljötratt för att samla upp stekflottet i en plastflaska.

Lefte Johansson, ingenjör:

– Jag är ordförande i en liten bostadsrättsförening här i Sollentuna och vi funderar på att investera i solpaneler på taket. Personligen har jag också slutat att äta kött och det beror helt och hållet på miljöskäl.

Thomas Östlund, kommunikatör:

– Naturligtvis borde man göra mycket mer, men som köttälskare har jag nu kommit på att det faktiskt går att byta ut många köttträtter mot grönsaker. Det är något av en aha-upplevelse att upptäcka att den där kycklingfilén lika gärna kan vara en rödbeta.

De stoltserar med största solprojektet

Brf Edsbacka investerar stort i solceller. **Fyra av taken kommer att täckas av 600 kvadratmeter solpaneler** och blir det största solcellsprojektet hittills i Sollentuna.

– Det handlar både om ett miljötänk och vi tror att det är en lönsam investering på sikt, säger ordföranden Claes Breitholtz.

TEXT CARINA JÄRVENHAG FOTO JOHANNA HENRIKSSON

TROTS ATT DET ÄR SEPTEMBER så blommar det för fullt i rabatterna hos Brf Edsbacka på Platåvägen i Sollentuna. Även på de stora balkongerna lyser det färggrant av växter.

– Det är hög medelålder i föreningen eftersom många har sålt sina villor och flyttat hit. Det som lockar är de stora terrasserna och att vi är kända som en välskött förening. Det blir ett bra mellanting av en villa och lägenhet, säger Claes Breitholtz, när vi slår oss ner i föreningens gemensamma mötesrum.

Brf Edsbacka är en stor HSB-förening med över 180 lägenheter. Det är en mycket företagsam förening med 45 funktionärer, uppdelade på olika grupper som fritidsgrupp, resegrupp, trädgårdsgrupp, trappombud och en pubgrupp.

Numera finns också en solenergi-grupp. Projektansvarig för den är Bosse Lundström, som också är med i styrelsen. Han berättar att man gjorde en noggrann research innan man slutligen bestämde sig för SEOM som leverantör.

– Det har fungerat väldigt bra med SEOM, bland annat har de hjälpt till med byggnämnan till kommunen och ansökan till Klimatklivet, säger han.

På frågan hur investeringen i solceller har tagits emot bland de boende säger Claes Breitholtz att det har varit mycket positivt.

– Först hade vi ett informationsmöte för medlemmarna, där SEOM och Svea Solar medverkade. Sedan togs beslutet om solpanelerna enhälligt på en extrastämma. De flesta som bor här är miljöintresserade och tycker att man inte bara kan prata om miljön, utan att vi måste göra något också, säger han.

FÖR DE BOENDE INNEBÄR SOLENERGIN ingen förändring av avgiften. Möjligen kan det bli en sänkning lite längre fram. Eventuella överskott av anläggningen kommer att köpas tillbaka av SEOM.

Redan förra året investerade styrelsen i 13 laddboxar, varav en står utomhus och kan användas av alla. Även då anlätade man SEOM.

– Ingen köper elbilar om det inte finns någon möjlighet att ladda. Nu kommer det ut allt fler begagnade elbilar och då kan

marknaden ta fart på allvar. Det känns bra att vara förberedd, säger Claes Breitholtz.

På frågan hur man vet vem som har laddat sin bil utomhus berättar han att det finns en särskild app. Varje boende som vill ladda en elbil får låna en ”tagg” och sedan läggs elförbrukningen på avgiften.

– Det är oerhört viktigt att det är rättvist så att man inte betalar för någon annans förbrukning, säger Claes Breitholtz.

Han tillägger att flera andra bostadsrättsföreningar är intresserade av att följa i deras fotspår, både vad gäller laddboxar och solpaneler. Igår var grannföreningen här på besök och fler är intresserade av att göra studiebesök.

– Det är ju roligt om vi kan inspirera fler.

Mitt bästa råd till de som funderar på solpaneler är att först undersöka de egna förutsättningarna och sedan göra studiebesök. Sist men inte minst gäller det att söka investeringsbidraget i tid, säger Claes Breitholtz.

DET SOM HAR TAGIT LÄNGST tid i processen är just ansökan till Naturvårdsverket om investeringsstöd från Klimatklivet. På grund av den stora mängden ansökningar är handlägg-

ningstiden minst sex månader.

– När vi väl fick ja på vår ansökan blev det bråttom, eftersom projektet måste vara klart den sista november. Vi hade väldig tur med det soliga vädret i sommar. Det gjorde att vi hann måla om plåttaken, vilket måste göras innan solpanelerna monteras, säger Bosse Lundström.

Han visar vägen till hus C, där arbetet med panelerna just har inletts. Vi tar stegen upp på taket, där Bolus Yousef och Tsegay Rewani från Svea Solar som bäst håller på att lägga ut de skenor där solpanelerna ska fästas. De nymålade plåttaken blänker i solskenet.

– De senaste tio åren har vi sänkt energiförbrukningen med 200 000 kWh. Vi har bland annat bytt ut alla ventilationsfläktar och installerat lågenergilampor med rörelsedetektorer i alla trapphus. Tack vare solpanelerna kommer vi att minska förbrukningen ytterligare, säger Bosse Lundström. ■

Bolus Yousef och Tsegay Rewani från Svea Solar monterar skenorna som solpanelerna ska fästas i.

Fakta om solprojektet

- Brf Edsbacka består av 188 lägenheter fördelade på 6 hus.
- 4 hus täcks med totalt 424 solpaneler.
- Totalt kostar anläggningen 1,6 miljoner kronor exklusive bidraget. Föreningen har fått ett bidrag på 480 000 kronor från Klimatklivet.
- Varje panel ger en maxeffekt på 295 W, vilket ger en genomsnittlig årsproduktion på cirka 120 000 kWh.
- Behoven av fastighetsel i husen är cirka 500 000 kWh så solen kommer att stå för en betydande del.
- En stor andel av det solanläggningen producerar används i fastigheterna, överskottet säljs till SEOM. Eftersom Brf Edsbackas delade elnätsabonnemang gör dem till mikroproducent får de en skattereduktion på den sålda elenergin, vilket gör att värdet för den sålda energin ligger i nivå med värdet att använda den för eget behov.

Så här går det till

- På energiradgivningen.se/stockholm-solinventering går det att se hur väl just ditt tak lämpar sig för solceller.
- Gör en intresseanmälan på seom.se/solceller. Sedan hjälper SEOM dig genom hela processen.
- Genom Klimatklivet (naturvardsverket.se/klimatklivet) kan man få ett investeringsstöd på maximalt 30 procent av totalkostnaden.

 www.seom.se

Bosse Lundström och Claes Breitholtz tittar upp mot taket på hus C, där solcellerna håller på att monteras.

Så påverkades SEOM av extrem sommaren

Sommarens historiskt höga temperaturer och långvariga torka påverkade såväl samhällsdebatten som energisystemen.

Nivån i vattenmagasinen är och var rekordlåg samtidigt som efterfrågan på fjärrkyla nådde oanade höjder.

Läs om hur SEOMs olika affärsområden påverkades.

TEXT CARINA JÄRVENHAG FOTO ISTOCK, MAGNUS GLANS, JOHANNA HENRIKSSON

EXTREMSOMMAREN HAR PRESSAT energibranschen med rekordhöga temperaturer och nästan inget regn. En av de tydligaste effekterna är att tillrinningen till vattenkraftens alla vattenmagasin är rekordlåg. I början av augusti låg fyllnadsgraden på 63,9 procent jämfört med normalt 80

procent. Det gör också att konsumenterna har höjda elpriser att vänta.

– Det varma och torra vädret skapade ett kraftigt underskott i vattenmagasinen och har varit starkt bidragande till att driva upp elpriserna till de högsta nivåerna på många år, säger *Håkan Larsson, chef för Sollentuna Elhandel.*

Elpriserna låg på över 50 öre/kWh för såväl juli som augusti. Det kan jämföras med 30 öre/kWh förra året, och så lågt som 20 öre/kWh år 2015.

Värmen medförde också att kylbehovet ökade. Det innebar dels en ovanligt hög elanvändning för att vara sommar och

semestertid, dels att de höga temperaturerna, i kombination med ovanligt hög luftfuktighet, satte fjärrkylan på prov.

Laszlo Sarközi är affärsområdeschef för fjärrvärme.

– Efterfrågan på fjärrkyla var rekordhög.

Vi förser bland annat Sollentuna Centrum, och kommunhuset med fjärrkyla så vår anläggning fick arbeta för högtryck. Vi kopplade in vårt reservaggregat vid Sollentunavallen för att klara efterfrågan, säger Laszlo.

DET HÄR VAR TREDJE ÅRET som SEOM hade en tillfällig lösning med extra kylaggregat under sommaren för att möta kundernas behov. I år behövde man även köra ett extra kylaggregat på natten eftersom det var så höga temperaturer.

Till nästa sommar räknar dock SEOM med att ha byggt ut kapaciteten för fjärrkylan så att reservaggregat inte ska behöva användas.

En annan effekt av sommarens värme var skogsbränderna. De ledde bland annat till att Svenska kraftnät fick koppla ur stamnätsledningar och som mest var tre ledningar urkopplade samtidigt. Stamnätet är ett landsomfattande nät av kraftledningar för överföring av el.

Johan Fält, affärsområdeschef för elnät, berättar att problemet med stamnätet inte fick några konsekvenser för sollentunaborna.

– Man kan säga att kraften blev instängd i Norrland, men den hittade andra vägar. Normalt sett behöver man heller inte värma upp sina bostäder under sommaren, och det gällde mer än någonsin för den här sommaren, säger Johan.

Han tillägger att det som kan ta mest skada är utrustning som inte är byggd för så höga temperaturer som det var i somras.

– Till exempel kyls våra transformatorer med uteluft, men när uteluften hela tiden är tio grader varmare än normalt, kan det bli problem. Men det blev inga störningar som drabbade våra kunder, säger Johan Fält.

EN VERKSAMHET SOM INTE påverkades nämnvärt av den varma sommaren är stadsnät, enligt *affärsområdeschef Fredrik Hansén.*

– Värmen i sig gör att vår utrustning på en del ställen går lite varmare, men vad jag vet så har vi inte haft några väderrelaterade störningar i sommar, säger Fredrik.

SEOM ANSVARAR ÄVEN FÖR att avfallet hämtas och för VA-nätet i Sollentuna kommun. Även dessa affärsområden påverkades av det varma vädret.

Enligt *Åsa Snith, chef för vatten och avfall,* gjorde den stora vattenförbrukningen att produktionen hos Norrvatten knappt

hann med. Det gällde framför allt under våren och försommaren när trädgårdar vattnades och pooler fylldes.

– I och med att vattenverket låg på maxproduktion fanns inte utrymme för några som helst störningar, då skulle våra kunder inte få vatten i kranen. Det blev ett strömavbrott vid vattenverket och då sjönk trycket hos kunderna. Snabba insatser gjorde dock att leveransen kunde återupptas innan någon större skada hann uppstå, säger Åsa.

SEOMS AVFALLSTRATEG *Kristina Sjöblom* berättar att det extrema varma vädret både har påverkat personalen och tekniken hos entreprenören Urbaser AB.

– Värmen har påverkat sopbilarna, till exempel har motorerna inte haft samma möjlighet som vanligt att svalna under nätterna med risk för överhettning och motorhaveri i daglig drift. Det har också förekommit läckage från bilar och avfallspill. Tack vare en snabb uppföljning vidtogs åtgärder samma dag, säger hon.

Kristina Sjöblom tillägger att även avfallet har uppfört sig på ett annat sätt eftersom värmen höll i sig ovanligt länge, från maj till mitten av augusti. ■

"Vi kopplade in vårt reservaggregat för att klara efterfrågan"

LASZLO SARKÖZI, AFFÄRSOMRÅDESCHEF FJÄRRVÄRME

"Det fanns inte utrymme för några som helst störningar"

ÅSA SNITH, AFFÄRSOMRÅDESCHEF VATTEN OCH AVFALL

Sorterat matavfall nära målet

Sollentunaborna blir allt bättre på att sortera ut sitt matavfall. Det första halvåret ökade mängden insamlat matavfall med tio procent.

Men det finns potential att bli ännu bättre enligt avfallsstrateg Kristina Sjöblom.

SVERIGE HAR ETT NATIONELLT MÅL om att samla in och återvinna 50 procent av matavfallet till år 2018.

De senaste fyra åren har insamlingen av matavfall ökat stadigt, men i dag är det bara Södertälje/Nykvarn som har nått målet om 50 procent. Två kommuner som närmar sig är Sigtuna och Sollentuna. År 2017 samlade sollentunaborna in 41 procent av matavfallet och nu har den siffran ökat ytterligare.

– Efter ett par år med stagnerade mängder kan vi se ett trendbrott och en ökning med tio procent av insamlat matavfall. Vi ser också att fler sorterar ut sitt matavfall eftersom antalet tömda bruna kärl har ökat markant jämfört med 2017, säger Kristina Sjöblom.

DE GODA SIFFRORNA till trots ser hon att det går att sortera ut ännu större mängder matavfall, bland annat kan fler verksamheter i kommunen beställa bruna kärl och få lägre sopavgift. Med den nya avfallstaxan lönar det sig ännu mer än tidigare att sortera ut sitt matavfall.

Matavfall är också en resurs som röts till biogas och vid produktionen får man även fram ekologiskt certifierad biogödsel som innehåller viktiga näringsämnen som fosfor och kväve.

– För verksamheter kan sopavgiften handla om ganska stora belopp, förutom att man gör en insats för miljön. Det finns en stor efterfrågan på biogödsel i takt med att många svenska lantbrukare ställer om till ekologisk livsmedelsproduktion.

SEOM GÖR ÅRLIGA PLOCKANALYSER för att få en bättre bild av sorteringen av hushållsavfallet. Resultatet från 2018 visar att andelen matavfall som är kvar i restavfallet har minskat med sex procent. Däremot innehåller det restavfall som går till förbränning fortfarande en fjärdedel matavfall, som kan sorteras ut och återvinnas.

– Vårt mål är att inget matavfall ska gå till förbränning. Det kommer vi att klara om vi gör det lätt för alla sollentunabor att sortera rätt, avslutar Kristina Sjöblom.

CARINA JÄRVENHAG

FOTO MAGNUS GLANS

Kristina Sjöblom, avfallsstrateg på SEOM, konstaterar att sollentunaborna blir allt bättre på att sortera ut matavfall. Antalet tömda bruna kärl ökar stadigt.

Taxa 2018 ger dig möjlighet att påverka sopavgiften

- Utsorterat matavfall 1 kr/kg (bruna kärlet)
- Utsorterat restavfall 3 kr/kg (gröna kärlet)
- Osorterat hushållsavfall (inget brunt kärl för matavfall) 5 kr/kg

Mängden matavfall insamlat i Sollentuna 2017 motsvarar ...

... energin som behövs för en personbil att köra cirka 100 varv runt jorden, eller 4 200 resor tur och retur Stockholm – Göteborg.

... ekologisk biogödsel, som innehåller näringsämnen till cirka 15 miljoner portioner havregrynsgrot

Hållbarhet allt viktigare vid köp

Nästan tre fjärdedelar av svenska folket påverkas i någon utsträckning av hållbarhetsfrågor i sina köpbeslut.

Det visar resultatet från studien Sustainable Brand Index 2018 där **över 16 000 svenskar har intervjuats.**

ANDELEN SVENSKA konsumenter vars köpbeslut påverkas av miljöfrågor och sociala frågor har utvecklats positivt över tid. 2014 var det 68 procent som sade sig påverkas, att jämföra med dagens 73 procent. Trenden är sakta men säkert stigande, enligt Erik Hedén, grundare av Sustainable Brand Index.

– Den försiktiga, men ändå stadiga positiva utvecklingen, visar att svenskarna inte ser på hållbar utveckling som en övergående trend, utan verkligen tar det på allvar. I annat fall hade siffran sannolikt ändrats mer över åren, i takt med att intresset för olika frågor går upp och ner, säger han.

Sustainable Brand Index är Nordens största studie om hållbarhet och genomförs årligen sedan 2011. Studien belyser konsumenternas inställning och rankar företag utifrån hållbarhetsaspekter.

– I dag pratar många företag, organisationer och kommuner om hållbarhet, men det finns en fara i att man rör sig på ett alltför abstrakt plan och glömmer bort konsumenterna. Det gäller att skapa tjänster som är enkla och lättillgängliga, säger Erik Hedén.

TOLV PROCENT AV SVENSKARNA säger sig samtidigt vara helt opåverkade av hållbarhet. Det är samma andel som 2014.

– Jag tror att de flesta av oss vill vara goda medborgare och göra rätt. Sedan kan sådant som bekvämlighet sätta hinder i vägen. De där sista procenten som säger att de inte bryr sig alls är ganska svåra att nå.

– Men jag tror att de så småningom kommer att rätta in sig i ledet, eftersom

FOTO SB INSIGHT

– Utvecklingen visar att svenskarna inte ser på hållbar utveckling som en övergående trend, utan verkligen tar det på allvar, säger Erik Hedén, Sustainable Brand Index.

Mest hållbara varumärken enligt svenska konsumenter:

1. Coop
2. IKEA
3. Lantmännen
4. Apoteket
5. ICA
6. Tesla
7. Saltå Kvarn
8. Systembolaget
9. SJ
10. GoGreen

Källa: Sustainable Brand Index

det blir allt mindre socialt accepterat att inte bry sig om miljön, säger Erik Hedén.

Totalt intervjuades cirka 40 000 personer i Norden. 16 600 i Sverige, 6 200 i Norge, 7 000 i Danmark och 9 600 i Finland. Målgruppen för studierna är allmänheten i åldrarna 16–70 år i respektive land.

På frågan om det finns några generationskillnader svarar Erik Hedén

att så kallade millennials ofta har en högre kunskap och ett högre intresse för hållbarhet.

– Men millennials kommer inte att vända på utvecklingen alldeles ensamma. En del 18-åringar är helt ointresserade av klimatet, medan det finns oerhört kunniga och engagerade 60-åringar. Det är svårt att generalisera.

CARINA JÄRVENHAG

Rullande succé på el

El-revolutionen rullar fort framåt.

Med den statliga premien på 25 procent spås en fördubbling av elcykel-försäljningen.

ENLIGT SVENSK CYKLINGS Cykeltrendrapport 2018 kan fyra av tio svenskar tänka sig att köpa en elcykel. Och väldigt många gör det redan idag.

Enligt en ny prognos kommer det att säljas mellan 120 000 och 150 000 elcyklar 2017/2018, att jämföras med 67 500 under 2016/2017.

Den statliga elcykelpremien på 25 procent av inköpspriset spelar en stor roll. Syftet är att premien ska hjälpa fler att byta bilen mot miljövänligare transportmedel och bidra till minskade utsläpp, mindre trängsel och buller.

NATURVÅRDSVERKET, som ansvarar för utbetalning av premien till elcyklar och elfordon, hade i september betalat ut 340 miljoner kronor. Av dessa miljoner gick över 90 procent till just elcyklar. Det totala anslaget för året uppgår till 426 miljoner.

Statistiken över utbetalda premier visar att elcykel-trenden är landsomfattande. Hallands län ligger i topp med 10,6 utbetalningar per 1 000 invånare och Stockholms län återfinns på 17:e plats med 3,9.

NÄR HUI RESEARCH utsåg elcykeln till årets julklapp ifjol var det bland annat för att den speglar de svenska konsumenternas ökande klimatmedvetenhet, men också för viljan att ta hand om sin egen hälsa.

Studier visar att personer som cyklar regelbundet lever längre. Andra effekter är bättre sömn, ökad koncentration förmåga och en minskning av hjärt-kärlsjukdomar.

En i raden av många studier om cyklandets nyttoeffekter är en amerikansk studie som visar att cykelpendling är lika bra för hälsan som specifika träningsprogram. Personer som cykelpendlade i snitt 8,5 km minst tre gånger i veckan ökade sin fysiska prestanda med 13 procent efter sex månader.

29 procent av svenska folket cyklar till jobbet någon gång varje vecka enligt Sifo.

JOUKO DAHL

FOTO: FREDRIK PERSSON, HUI RESEARCH

Årets julklapp 2017 enligt HUI Research varade mycket längre än till påska. Elcykeln är en succé som rullar vidare i stad och land.

Var tredje moped är eldriven

Mopedbranschens riksförbund konstaterar att eldrivna mopeder fått sitt stora genombrott 2018.

Var tredje såld moped är eldriven jämfört med var tjugonde 2017.

Under perioden januari – augusti i år såldes 11 534 mopeder i Sverige

60 000 laddbara bilar i Sverige

I slutet av augusti noterades 60 256 elbilar och laddhybrider i Sverige. Det efter två rekordmånader med en försäljning på 2 171 respektive 2 170 bilar.

En av förklaringarna bakom rekorden är införandet av bonus-malus 1 juli.

Dock har biltillverkarna svårigheter att

möta den höga efterfrågan varför prognosen för helåret skrivs ned från 80 000 till 72 000 laddbara bilar.

Sverige ligger trea i Europa sett till marknadsandel av nybilsförsäljningen. Norge toppar listan och Island är tvåa.

Allt enligt branschföretaget Power Circle.

20 år med Energi-myndigheten

För exakt 20 år sedan startades Energi-myndigheten med uppdraget att ställa om energisystemet i förnybar riktning.

Här är några stora händelser sedan starten:

1999: Den första reaktorn vid Barsebäcks kärnkraftsanläggning stängs. Den andra lades ner 2005.

2002: Sverige ratificerar Kyoto-protokollet.

2003: Elcertifikatsystemet införs för att öka andelen förnybar el.

2005: Stormen Gudrun drar fram och gör 730 000 elkunder utan ström.

2006: Pumplagen införs – de största bensinstationerna måste erbjuda förnybara drivmedel.

2007: Regeringen inför ett miljöbilsbidrag på 10 000 kronor.

2009: Utfasningen av glödlampor startar.

Klimat toppmöte i Köpenhamn, COP15.

2011: Kärnkraftskatastrof i japanska Fukushima på grund av jordbävning och tsunami. Tyskland beslutar att stänga sina kärnkraftverk och ställa om sitt energisystem.

2012: Supermiljöbilspremie på upp till 40 000 kronor införs.

2015: Klimatklivet startar för att ge stöd till lokala klimatåtgärder. Klimat toppmöte i Paris, COP21.

2016: Energioverenskommelse mellan fem riksdagspartier om 100 procent förnybar elproduktion 2040.

2018: Riksdagsbeslut om klimatpolitiken: inga nettoutsläpp av koldioxid efter 2045.

Panta påsen i appen

Nu har pant-appen sett dagens ljus.

Först ut är Apoteket vars påsar blir pantbara i appen.

Varje år förbrukas miljarder förpackningar bara i Sverige som ofta hamnar i soptunnan. Men kan man panta burkar och PET-flaskor borde man väl kunna panta även andra hushållsprodukter.

Det var mot den bakgrunden som företaget Pantapåsen startades av civilingenjör Suwar Mert. Och i somras lanserades pant-appen! Syftet är att minska nedskräpningen och öka återvinningen.

Systemet är lika enkelt som genialt. Man köper sina påsar som vanligt i affären, installerar pant-appen och tar sedan med påsarna till en obemannad återvinningsstation. Där skannar man av påsens streckkod med mobilen och lägger påsen i behållaren för plastförpackningar.

Panten för påsen landar direkt i pant-appen där man väljer hur den ska lösas in – antingen i pengar eller skänkas till välgörande ändamål.

Apoteket är först ut med att införa pant på sina påsar – en krona för den lilla påsen och två kronor för den stora. Påsarna kommer att säljas i

tre butiker i Stockholmsområdet, Apoteket Mall of Scandinavia, Apoteket Kungsholmen på Drottningholmsvägen och Apoteket Björnen på Folkungagatan.

Påsarna har den speciella streckkod som krävs för att kunna skanna påsen och inhämta panten.

Företaget Pantapåsens förhoppning är att man så småningom ska kunna panta fler hushållsprodukter i pant-appen.

Sedan tidigare har matvarukedjan Hemköp infört ett eget pantsystem för plastpåsar. I Stockholmsområdet ingår åtta butiker i satsningen.

www.pantapasen.se

Köp av plastpåsar ner 35 procent

För ett år sedan blev butikerna skyldiga att informera kunderna om plastpåsarernas miljöpåverkan.

Nu visar en undersökning gjord av Svensk Handel att användandet av plastpåsar i butik minskat med i genomsnitt 35 procent på ett år.

86 kilo avfall per mobiltelefon

OSYNLIGT AVFALL Det är inte alltid det som syns som väger tyngst. Dagens mobiltelefoner väger under 200 gram, levereras i en liten förpackning, men ger upphov till 86 kilo avfall när den produceras.

Det är avfall som konsumenterna aldrig ser.

Avfall Sverige vill synliggöra det "osynliga avfallet" för att minska

det. Ansvar för få ner avfallet ligger i design- och produktionsledet, men fler behöver förstå hur mycket avfall som egentligen uppstår.

Till exempel är avfallsfotavtrycket för en bärbar dator 1 200 kilo, en borrar maskin 52 kilo och 25 kilo för ett par byxor.

www.avfallsverige.se

Hur kan jag påverka elkostnaden under vinterhalvåret?

Kundtjänst svarar:

Tänk först och främst på att effekttavgiften är den dubbla under perioden 1 november till 31 mars. Effekttavgiften tas ut mellan kl 07.00 – 19.00 på vardagar och ju mer effekt du använder under den tiden, ju högre blir din effekttavgift.

Genom att använda färre

effektslukande apparater kl 07.00 – 19.00 minskar du din effekttavgift. På kvällar och helger tas ingen effekttavgift ut.

Tänk också på att en ständigt påslagen dator kan kosta hela 10 kr/dygn och att många apparater i standby-läge också blir en märkbar kostnad.

Fråga SEOM om du undrar över våra tjänster. Vi gör allt för att hitta svaret! Kontakta redaktionen med frågor! info@seom.se

Betala fakturor i Kivra

Det är sedan i våras möjligt att betala fakturor digitalt tack vare SEOMs samarbete med Kivra. De som redan är anslutna till Kivra får därför numera avier/fakturor från SEOM till den digitala brevlådan per automatik.

Kivra ger en enklare hantering av fakturor, samtidigt som klimatpåverkan minskar. Via Kivras brevlåda får man tillgång till sina fakturor när som helst, var man än befinner sig.

www.kivra.com

OM ANNA LÖÖF ...

... som är Energi- och klimatrådgivare i Sollentuna kommun och även i grannkommunerna Upplands Väsby och Vallentuna.

Hur hjälper du privatpersoner, föreningar och företag?

– Min uppgift är att genom uppsökande verksamhet erbjuda rådgivning om energianvändning och vilka åtgärder man kan göra. Jag anordnar seminarium och studiebesök, nu närmast i oktober för småhusägare och bostadsrättsföreningar i Sollentuna då man får reda på hur det går till från idé till färdig solcellsanläggning.

– Sommarens varma klimat har gjort frågan om klimatförändringar och vikten av en energiomställning ännu mer aktuell. Höga elpriser har dessutom gynnat ekonomin i solceller.

Berätta lite om dig själv!

– Jag har gått civilingenjörsprogrammet Energi och miljö på KTH med masterinriktning Miljöteknik och hållbar infrastruktur. Efter det har jag hjälpt till under konferenser som har arrangerats av bland annat Aktuell Hållbarhet.

– För mig är det viktigt att leva som man lär och det känns meningsfullt att arbeta med klimatfrågan som jag verkligen brinner för. Jag köper gärna mat som är ekologisk, oprocessad och vegetarisk, dessutom väljer jag ofta miljövänliga alternativ som också minimerar spridning av kemikalier. Jag åker också kollektivt med SL till och från jobbet.

• FRITID:

Lyssnar på poddar om hälsa och livsstil. Promenerar nästan varje lunchrast med kollegor och även på fritiden med pojkvännen som doktorerar inom hållbarhet vid KTH.

MILJÖTIPS

- 1 KLIMATMÅL** Sätt regelbundet upp nya personliga klimatmål och tävla med en vän för att minska er klimatpåverkan. Mät din påverkan på www.energiradgivningen.se
- 2 KLIMATPÅVERKAN** Ta reda på hur du kan minska din klimatpåverkan. Kolla vad som passar dig på www.energiradgivningen.se
- 3 RÅDGIVNING** Kontakta Energi- och Klimatrådgivningen för opårtisk och kostnadsfri rådgivning: 08-291129, info@energiradgivningen.se